

NOVINKY

v sociální a zdravotní oblasti

nejen pro onkologicky nemocné a jejich blízké

5. ročník

10/2022

31. října 2022

Tento občasník pokračuje 5. rokem ve zlepšování informovanosti onkologicky nemocných a jejich blízkých, na co mají během léčby a po ní nárok v oblasti sociální a zdravotní. Cílem je přinášet informace o aktuálních i plánovaných legislativních nebo organizačních změnách a hovořit o potřebných i ožehavých tématech.

Příspěvek na bydlení

Příspěvek na bydlení je dávka, která přispívá osobě či rodině na úhradu nákladů souvisejících s bydlením. Vzhledem k rostoucímu počtu osob, které mají na příspěvek nárok, MPSV připravilo řadu změn.

Žádost je možné podat elektronicky z domova prostřednictvím Identity občana. Vybrat si lze z několika nástrojů jako je Bankovní identita, eObčanka, NIA ID nebo třeba mobilní klíč eGovernmentu. Úplně snadné to ovšem není s doložením ostatních dokumentů o nákladech a příjmech. Někdo může mít potíže se samotným zajištěním potvrzení a někdo technický problém s přiložením dokumentů k on-line žádosti.

Změna je také v nutnosti podávat žádost opakovaně. Bylo rozhodnuto, že kdo má stanoven nárok na příspěvek na bydlení za měsíc červen 2022, nemusí od 1. července 2022 podávat novou žádost, ten mu bude vyplácen i nadále na základě již dříve podané žádosti za předpokladu, že doloží náklady na bydlení a příjmy rodiny za 2. kalendářní čtvrtletí 2022.

S účinností od 1. října 2022 bude umožněno prokazovat čtvrtletní náklady na bydlení a čtvrtletní příjmy rodiny jen dvakrát ročně a příspěvek na bydlení bude vyplácen po období šesti měsíců ve stejné výši. Povinně se budou dokládat náklady na bydlení a příjmy rodiny za 1. a 3. kalendářní čtvrtletí 2022 roku. Nepovinně se budou dokládat náklady na bydlení a příjmy rodiny za 4. a 2. kalendářní čtvrtletí, pokud žadatel o příspěvek na bydlení nabude dojmu, že se mu v tomto kalendářním čtvrtletí zvýšily náklady na bydlení, případně snížil příjem rodiny a může to mít vliv na dosažení vyššího příspěvku na bydlení.

Pokud si nejste jisti, zda do okruhu osob s nárokem na příspěvek na bydlení patříte, můžete si jej orientačně vypočítat na kalkulačkách (www.mpsv.cz/web/prispevek/orientacni-vypocet-prispevku-na-bydleni) nebo využít konzultace sociálního pracovníka Amelie (www.amelie-zs.cz/pomoc-pro-zivot-s-rakovinou/centra-amelie/odborne-socialni-poradenstvi), která se věnuje onkologicky nemocným i jejich blízkým.

Valorizace důchodů a předčasné důchody v roce 2022

Dvojciferná čísla inflace nejvíce postihuje lidi s nízkým příjmem a seniory v důchodu. Vláda proto letos hned v několika fázích zvyšovala důchody. Kdo bral vloni průměrný důchod, ten si během jediného roku polepšil přibližně o 2500 Kč. Další valorizace proběhne v lednu 2023.

Penzijní systém dosáhne v příštím roce dalšího neblahého rekordu. Zatímco letos si stát musel na starobní, invalidní nebo pozůstalostní důchody půjčit 36 miliard korun, napřesrok to bude skoro dvojnásobně více. Z návrhu státního rozpočtu plyne, že výdaje převýší příjmy ze sociálního pojištění o 63 miliard korun.

Co je to výpočtová „zamítačka“ u starobního důchodu?

Jde o postup, při kterém požádáte o předčasný důchod, ale zároveň budete nadále pracovat a vydělávat peníze. Tím dojde k pozastavení výplaty důchodu. Poté, co v práci skončíte, požádáte o uvolnění výplaty důchodu a zároveň o započítání další odpracované doby (tedy další získané doby důchodového pojištění). Zároveň se díky tomu může „odmazat“ finanční krácení důchodu za předčasnost. Pokud budete pracovat až do dosažení důchodového věku, zajistíte si, že váš důchod nebude vůbec krácen. Podstatné ale je, že dojde k „zafixování“ výhodnějších podmínek výpočtu důchodu. Protože vypočítaný důchod v roce 2022 bude pravděpodobně několikrát valorizován v roce 2023 a bude tak vyšší, než výpočet v roce 2023.

Nežádoucím efektem je, že tato pobídka k žádání o předčasný starobní důchod v roce 2022 zhorší problém s lhůtami. Dojde k ještě většímu prodloužení výpočtu důchodů. Lhůta na vyřízení (výpočet) starobního důchodu nebo invalidního (od předání z OSSZ) je pro ČSSZ 90 dní. Již nyní je řada výpočtů po lhůtě. Největší obtíže budou mít osoby přecházející do invalidního důchodu 3. stupně, které nemohou vůbec pracovat a skončí jim podpůrní doba nemocenských dávek. Budou zcela bez příjmu několik měsíců. Žádost o vyplacení zálohy je sice možná, ale není nároková. Vstřícná vůle, při mnoha valorizacích a přetížení ČSSZ, není automatická.

Milostivé léto

Po loňském úspěchu je Milostivé léto v běhu i letos na podzim. Prezident podepsal zákon o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů, který uskutečnění druhého kola oddlužovací akce umožňuje. Při splnění určitých kritérií je možné pro část dlužníků splatit exekuce bez úroků, a to od 1. září opět po dobu 3 měsíců, tedy do 30. 11. 2022.

Více informací zde: <https://milostiveleto.cz> a www.exekuceinfo.cz

Podpora částečných úvazků

Byla přijata novela zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, kterou podepsal prezident republiky a 22. července 2022 byla publikována ve Sbírce zákonů. Její účinnost nastane 1. února 2023.

Těžiště této novely je ve snížení procentního odvodu z vyměřovacího základu zaměstnance. V současnosti zaměstnavatel odvádí ze základu výděleku zaměstnance na důchody 21,5 %, na nemocenské 2,1 % a na politiku zaměstnanosti 1,2 %, celkem tedy 24,8 %. Zaměstnanec sám pak ze základu platí 6,5 %. Podle nové úpravy firmy pro účely sociálního zabezpečení budou platit odvody ve výši 19,8 místo 24,8 % tohoto základu. Sleva se vztahuje na zkrácené úvazky v rozsahu 8 až 30 hodin týdně s určitými skupinami pracovníků.

Zaměstnavatel má nárok na slevu na pojistném za kalendářní měsíc za zaměstnance v pracovním nebo služebním poměru, který je např. starší 55 let, pečuje o dítě mladší 10 let, jehož je rodičem, nebo které má v péči nahrazující péči rodičů, pečuje o osobu blízkou mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu blízkou, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost). Úleva se dále vztahuje na středoškolské a vysokoškolské studenty, na nezaměstnané na rekvalifikaci, na osoby se zdravotním postižením. Úlevy se rovněž dočkají osoby mladší 21 let, u nichž není podmínkou zkrácený úvazek. U těchto lidí je cílem legislativní úpravy podpora vstupu zejména absolventů středních škol a učilišť na trh práce.

Sleva na pojistném za zaměstnance nenáleží, pokud úhrn vyměřovacích základů zaměstnance (jeho výdělek) ze všech zaměstnání vykonávaných v pracovním nebo služebním poměru u téhož zaměstnavatele za kalendářní měsíc je vyšší než 1,5 násobku průměrné mzdy a za hodinu by měl více než 1,15 násobek průměru. Sleva by rovněž nenáležela, pokud by zaměstnanec odpracoval v pracovním nebo služebním poměru ze všech zaměstnání k témuž zaměstnavateli, včetně dob, které se považují za výkon práce nebo služby, překročila u téhož zaměstnavatele v kalendářním měsíci 138 hodin. Slevu na pojistném lze za kalendářní měsíc poskytnout za téhož zaměstnance pouze jednomu zaměstnavateli.

Rehabilitační a kompenzační pomůcky

System evidence i předpisu rehabilitačních a kompenzačních pomůcek se za poslední roky výrazně změnil. Funguje evidence pomůcek jako zdravotnických prostředků na SÚKL (www.sukl.cz/sukl/seznam-zdravotnickych-prostredku-hrazenych-na-poukaz) a ePoukaz na předpis. SÚKL také zveřejnil místa výdeje E- poukazu www.epreskripce.cz/seznam-aktivnich-vydejen

Přesto má systém řadu zádrhelů. Jedním z nich je absence tzv. bílého programu (nástavce na WC, sedačky na vanu atd.) v systému registrovaných zdravotnických prostředků. Jednání s MPSV o úhradě bílého programu z příspěvku na zvláštní pomůcku skončila zásadním odmítnutím.

Také zapojení do ePoukazu je v tuto chvíli dobrovolné, nikoli povinné. Pacient si tedy musí ověřit, zda jeho lékař s ePoukazy pracuje a jestli v lékárně nebo nejbližších zdravotnických potřebách může na ePoukaz pomůcku vyzvednout.

Zároveň je tu nově téma ceny zdravotnických prostředků. Výrobci a distributoři zdravotnických pomůcek pro osoby s postižením se dostávají do úzkých. Zdravotní pomůcky hrazené pojišťovnou zdražit nemohou, ale prodávat také nechťejí. Jaký vliv to může mít na pacienty? Příkladem může být úhrada mechanického vozíku z kategorie základní, kde je úhrada stanovena na 9 000 Kč. Před dvěma lety byly v této kategorii vozíky s cenovým rozptylem mezi 8 tisíc až 10 tisíc korun. Většina se vešla pod 9 tisíc, takže doplatek byl u 95 % z nich nulový. Po Novém roce řada firem uvedla, že žádný z dodávaných modelů v této kategorii nebude plně hrazený, doplatky budou ve výši 1–2 tisíce Kč.

Sociální poradenství pro onkologicky nemocné a jejich blízké v Amelii

Amelie, z.s. se dlouhodobě zabývá psychosociální problematikou onkologicky nemocných a jejich blízkých. Ve svých pobočkách poskytuje sociální poradenství, konzultace s psychologem, aktivity pro onkologicky nemocné a realizuje dobrovolnický program na onkologických odděleních.

Neváhejte se na ni obrátit na těchto kontaktech:

Praha a ostatní regiony tel.: 739 004 222 **socialni@amelie-zs.cz**

Liberec tel.: 608 458 277 **socialni.liberec@amelie-zs.cz**

Olomouc tel.: 608 458 109 **socialni.olomouc@amelie-zs.cz**

(Ve všech pobočkách možno po telefonu, e-mailu a po domluvě také osobně nebo on-line)

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Úřad vlády České republiky

Amelie, z.s., Šaldova 15, 186 00 Praha 8 – Karlín

Více na: www.facebook.com/amelie.zs a www.amelie-zs.cz

pomáháme žít život s rakovinou